

WORDEN DIABETES- EN AFSLANKMIDDELEN DE NIEUWE REUMA-REMMERS?

Wanneer je 'GLP-1-medicatie' als aanduiding van een geneesmiddel ziet staan, gaat er vast geen belletje rinkelen. Toch kennen de meeste Nederlanders het bekendste GLP-1 medicament: Ozempic. Dat is het afslankmiddel dat vele bekende en onbekende Nederlanders gebruiken. Het middel is ontwikkeld voor diabetes, maar blijkt ook zeer effectief om af te vallen. Op het grote reumatologiecongres in London (EULAR) waren er meerdere presentaties over deze geneesmiddelen. Want wat blijkt? GLP1-medicatie, zoals Ozempic, lijkt ook effectief bij tal van reumatische aandoeningen zoals reumatoïde artritis, artritis psoriatica, axiale spondyloartritis, jicht en artrose. Meer onderzoek moet dit bevestigen, voordat de arts dit middel kan en mag voorschrijven voor reumatische aandoeningen. En de bijwerkingen? Die bestaan hoofdzakelijk uit misselijkheid en diarree, vooral in de eerste weken van de behandeling.

Hoe ons lichaam suikers kan bewaren

Bij boodschappen doen hoort het opruimen ervan in je kastjes. Pas wanneer je bijvoorbeeld gaat koken, pak je de ingrediënten uit de kastjes om ze te gebruiken. Ook koop je niet meer boodschappen dan je nodig hebt.

Ons lichaam doet eigenlijk hetzelfde, zeker met de suikers die in ons voedsel zitten. Suiker is de belangrijkste en meest efficiënte brandstof voor het lichaam. Als we suikers eten, gebruikt ons lichaam niet meteen alle suiker. Ons lichaam bergt de suikers, net zoals wij de boodschappen thuis, eerst even op. Het stofje in ons lichaam die de suiker in onze cellen opbergt, heet insuline. Op het moment dat er suiker nodig is, zorgt een ander stofje (glucagon) dat de opgeborgen suiker uit de cel wordt gehaald, zodat ons lichaam de suiker kan verbranden. Bij mensen met diabetes (in de volksmond suikerziekte genoemd) maakt het lichaam te weinig insuline. De suikers worden daardoor slecht opgeborgen waardoor je te veel suiker in je bloed hebt.

GLP1: minder suiker in het bloed en minder eetlust

In de jaren 1980 ontdekten onderzoekers dat er nog een stofje betrokken is bij het opbergen van de suikers. Dit stofje, GLP1, zorgt ervoor dat bij een maaltijd (1) insuline wordt geactiveerd (waardoor suikers worden opgeborgen), (2) glucagon wordt geremd (waardoor de suikers die al opgeborgen zijn, lekker blijven zitten), (3) voeding langer in de darmen blijft waardoor het hongergevoel afneemt en (4)

onze hersenen een signaal krijgen waardoor onze eetlust afneemt. Vooral de laatste twee eigenschappen vonden onderzoekers reuze interessant. Want wie weet, zou GLP1 kunnen worden gebruikt om mensen af te laten vallen. Helaas blijkt GLP1 heel snel afgebroken te worden door ons lichaam. Als je GLP1 als medicijn zou willen gebruiken moet je voortdurend een infuus krijgen. Dat zou niet werken.

Maar jaren later ontdekte een natuuronderzoeker dat het gif van een bepaalde hagedis (met de angstaanjagende naam glia-monster) een stofje bevatte dat lijkt op GLP1 maar minder snel wordt afgebroken door het lichaam. Wetenschappers en farmaceutische bedrijven zijn dit stofje gaan namaken en zo ontstonden nieuwe medicijnen bij diabetes en bij overgewicht: semaglutide (Ozempic, Wegovy), liraglutide (Saxenda, Victoza), tirzepatide (Mounjaro, Zepbound), dulaglutide (Trulicity).

Werkzaamheid GLP1-medicatie bij diabetes en overgewicht
Onderzoeken met duizenden mensen hebben laten zien dat de GLP-medicatie werkt. Ze verlagen de bloedsuiker, en zorgen dat er minder mensen met (ernstige) diabetes overlijden aan hartklachten. Ook voor mensen met overgewicht lijken deze middelen het gewicht sterk te verlagen. Iemand van 80 kilogram valt zo'n 8-16 kilogram af dankzij de GLP1-medicatie. Echter, er is wel een nadeel: als je stopt met deze middelen komen de kilogrammen weer terug en lijkt ook het beschermend effect op hart- en

Bart van den Bemt, bijzonder hoogleraar Personalized Pharmaceutical Care, is Medisch Manager Farmacie en Chief Research Officer Research & Innovatie van de Sint Maartensapotheek in Nijmegen. De Sint Maartensapotheek is de enige openbare apotheek in Nederland, die in reumatologie, orthopedie en revalidatie is gespecialiseerd. Kijk voor meer informatie op www.maartenskliniek.nl.

vaatziektes weer te verdwijnen. Dus bij overgewicht kan GLP1-medicatie wel als een hulpmiddel gebruikt worden om af te vallen, echter gezonde leefstijl is de basis van de behandeling.

GLP-medicatie bij reumatische aandoeningen

Tijdens EULAR was er veel aandacht voor de GLP1-medicatie. Zo werd een studie gepresenteerd waarin de resultaten van 18 grote onderzoeken (meer dan 45.000 patiënten) naar GLP1-medicatie bij reumatoïde artritis en artritis psoriatica werden vergeleken. En wat bleek? GLP1-medicatie zorgde dat er minder ontsteking was, mensen minder klachten hadden en ook dat er minder hart- en vaatziektes optraden. Maar, zo concludeerden de onderzoekers, betere onderzoeken zijn nodig om deze resultaten te bevestigen. Bij een ander groot onderzoek werden mensen met artritis psoriatica verdeeld in twee groepen. Eén groep ontving een biological terwijl de andere groep zowel een biological als een GLP1-medicijn kreeg. En wat bleek? De mensen die de combinatie biological plus GLP1-medicijn kregen, hadden minder last van hun artritis psoriatica. Tot slot werden ook

studieresultaten getoond van GLP1-medicatie bij artrose: ook hier leek GLP1-medicatie de klachten van mensen met artrose te verlichten. En mogelijk zelfs kraakbeenschade te remmen.

Meer dan alleen gewichtsverlies

Hoe kan het nu dat GLP1-remmers reumatische klachten kunnen verlichten? Het lijkt er op dat er meerdere mechanismes spelen. Allereerst zorgt GLP1-medicatie ervoor dat je kilo's kwijtraakt. Als je minder zwaar weegt, worden je gewrichten minder zwaar belast. Dit zorgt bijvoorbeeld bij artrose voor vermindering van klachten. Bovendien zijn er aanwijzingen dat vetweefsel stoffen aanmaakt die ontstekingen kunnen veroorzaken. Meer ontsteking kan tot meer gewrichtsklachten leiden. Tot slot lijkt GLP1-medicatie ook ontstekingsremmend te werken en ons immuunsysteem te versterken.

Niet te vroeg juichen

Op EULAR waren onderzoekers optimistisch. GLP1-medicatie kan mogelijk een zinvolle medicatie zijn bij veel reumatische aandoeningen. Maar we moeten niet te vroeg juichen.

Uitgebreider onderzoek is nodig om de effectiviteit van GLP1-medicatie bij verschillende reumatische aandoeningen aan te tonen. Daarnaast moet er nog meer bekend worden over de veiligheid van deze middelen op de lange termijn. Los daarvan blijft altijd gelden: eet gezond, beweeg voldoende, zorg voor voldoende nachtrust en creëer voldoende mentale rust!

BART VAN DEN BEMT